

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA ȘI ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Școalele de repetiție.

Invățământul elementar de mult este obligator în toate țările culte din lume. Dar' mersul firesc al progresului nu s'a mulțumit numai cu atâta, căci conducătorii neamurilor și țărilor a-iuns-au la convingerea, că pentru a face pe om mai bun și mai destoinic pentru a suporta lupta pentru existență și a deschide brazdă progresului real; este necesar ca cunoștințele elementare să li-se reîmprospăteze celor eșiți din școale, și să li-se îmbogățească, cu cunoștințe practice și de folos, conform împregiurărilor și condițiunilor de viață între cari se găsesc.

Aceasta este obârșia școalelor de repetiție, a căror desvoltare și în țara noastră a preocupat și preocupă stăpânirea. A da tinărului, după ce și-a înmagazinat în inteligență cunoștințele elementare indispensabile, și o serie de cunoștințe practice, pentru folosul muncii și vieții sale: eată rostul școalelor de repetiție.

Țara noastră fiind o țară în cea mai mare parte agricolă, este evident că cunoștințele agricole, sau mai general vorbind, economice, trebuie să se împărtășască celei mai întinse paturi a poporului. Din acest motiv pornind, guvernul țării a dispus, ca pretutindenea unde există școale populare, și unde, prin urmare, se ordonă prin lege desvoltarea și a școalelor de repetiție, școalele de repetiție să se desvolte în direcție practică, să primească caracterul de școale economice, școale de repetiție economică.

Poporul nostru român fiind un popor de plugari, e natural, ca în primul rînd să fie avisat să-și crească copiii pentru moștenirea ce le rămâne, pentru coarnele plugului. Ear' creșterea fiilor poporului nostru, instruirea lor în ale economiei practice conform cerințelor și nevoilor timpului, va aduce aur pe urma brazdelor rostogolite cu pricepere. In această direcție s'au și făcut dispoziții din partea autorităților noastre bisericești.

Dar ca ordinațiunile consistoriale să nu rămână iluzorii, să nu rămână, așa zicând pe hârtie, sau cel mult urmate de modeste și netemeinice încercări, se cere, în primul rînd, înțelegerea și pătrunderea marelui misiunii a școalei de repetiție economică, se cere o asiduă, intensă și neobosită muncă din partea învățătorilor nostri, și peste tot a corporațiunilor noastre bisericești de prin comune, pentru desvoltarea școalelor de repetiție economică.

Desvoltarea acestor școale nu pretinde jertfie, căci ceea-ce s'ar cheltui pentru ele și prin desvoltarea lor, înzecite foloase momentane aduce prin roadele pământului, — și ne închipuie foloase pentru înaintarea și viitorul poporului nostru.

Este, apoi, o imperioasă necesitate a se desvolta școalele de repetiție economică pe lângă școalele noastre confesionale, pentru potențarea educațiunii tineretului nostru în spiritul bisericeii noastre naționale, — și pentru a preveni înființarea de școale de repetiție economică străine în comunele noastre bisericești, cari școale de sigur se vor înființa acolo, unde noi nu vom fi vrednici să ridicăm de ale noastre . . .

E dar, un interes nu numai material ci și moral, ca poporul nostru să-și aibă școala sa economică proprie, pretutindeni unde susține școale populare elementare.

Credem că vom fi înțeleși de cei cărora în întâiul rînd le sună aceste spuse ale noastre și cu încredere așteptăm să-i vedem pe toți la muncă, muncă sinceră, cu hărnicie, — muncă ideală.

Despre biserică.

(Urmare și fine).

Pentru-că ne-a păzit Dumnezeu de toate calamitățile aceste și ca să ne păzească și de acuma înainte, veniți iubitorilor mei ascultători, în locul acesta sfânt al lui Dumnezeu, preamăriți-l, cinstiți-l pe El și toate așezămintele Lui: »Lăudați-l pe Dumnezeu în sfânta sfintelor, lăudați-l în tăria puterii Lui! Lăudați-l pentru faptele Sale cele mari! Lăudați-l după mărimea măririi Sale!« (Ps. 150, 1, 2).

Noi însă și ca popor și națiune avem să-i mulțămim și să lăudăm și să preamărim pe Dumnezeu, că ne-a scăpat de mari dureri și suferințe în cele mai grele timpuri, când oardele barbare mai bine de 900 de ani, cutrierând lumea, au umplut-o cu spaimă și groază; trecînd pretutindenea ca niște vijelii cumplite, nimiceau sate și orașe, jăfuindu-le, aruncînd în sabie bătrâni, junci, femei și copile, în urmă arzîndu-le satele le făceau pustie, — lucruri înfiorătoare, ce numai niște păgâni cum erau acele popoare au putut să facă.

În țerile locuite de Romani încă năvăliră acele popoare însetoșate de sânge pentru isbânde lor năpraznice, trecut'au prin ele pustiind și nimicind toate, câte le-au dat în cale, lăsînd în urma lor numai suferințe amare și miserii nespuse de mari, trecut'au prin ele năpraznic așa-numiții Gepizi, Longobarzi, Avari, Huni și Cumani și s'au nimicid de sine mereu-mereu cu timpul, ori după-ce s'au așezat între popoarele cele învinse, ori încreștinîndu-se s'au contopit într'una cu ele: »Ear' făcătorii de rele dela olaltă se stîrlesc, viitorul nelegiuitorilor se nimește«. (Psalm 37, 38).

Noi Românii, cari încă am avut ce suferi decătre Huni, Avari și Cumani, mai târziu de către Tatauri și Turci, în urmă am avut ce geme sub influența și cultura altor popoare străine: Bulgarii voiau să ne facă bulgari, Fanarioții să ne facă greci și Sîrbii să ne facă sîrbi, avem

ce mulțămîi lui Dumnezeu și a-l preamări, căci prevedința divină în așa timpuri fatale ne-a dat bărbați tari și viguroși, însuflețiți, viteji mari, cari cu brațe vînjoase au zdrobit puterile dușmane; ne-a dat bărbați mari, principii puternici, precum au fost: Mircea, Mihaiu-Viteazul și Ștefan cel Mare, care în semn de biruință asupra dușmanilor țării, dă mulțamită lui Dumnezeu ridicînd lui Dumnezeu biserici și mănăstiri, bărbaților cuvioși și temători de Dumnezeu; bărbați renumiți și zeloși, înzestrați cu înțelepciune mare cari au făcut din biserică zidul, prin care n'a putut străbate toate încercările popoarelor de alt neam de a ne desnaționalisa, au făcut, să fie biserica apărătorul existenței noastre naționale, scutul cel mai puternic, zidul cel tare și nebiruit de contrarii nostri, zidul pe care li-s'au sfărmat și nimicid toate puterile lor; locul de mîngăere sufletească, limanul de scăpare dinaintea celor ce voiau să ne răpească comoara sufletului nostru, conștiința de naționalitate română, adică acea conștiință, care trăia în sufletul nostru și ne spunea și ne spune și astăzi, că suntem neam de vița celui mai renumit popor din lume, de vița eroului popor roman.

Dar' în timpurile noastre n'au venit oare risipitorii să ne spargă biserica prin faptele lor slobozite din iad, de unde a eșit ideea teribilă, de a fericici omenimea fără legile, așezămintele și învățăturile lui Iisus Cristos Mântuitorul neamului omenesc? O, unde se poate închipui fericirea omului fără de credința în Dumnezeu și iubirea pronunțată de Domnul Dumnezeu și Iisus Cristos, de virtutea cea dintăiu a fie-cărui om, care vrea să fie fericit în viață, aici pe pămînt și după moarte, în împărăția Sa cea cerească? Cum o să fie pace pe pămînt și bunăvoință între oameni? Când cei din întunerecul iadului, în îngâmfarea lor vin cu flacăra apucată din mâinile lui Belzebub, să cuprindă lumina științelor în capetele copiilor nostri, să le lege limba strămoșască și să le covîrșască sufletul; când în toată lumea s'a răspîndit ateismul și cu ateismul toate fărădelegile omenesti, prin ce s'a răspîndit în genere decadența morală în toate faptele omenesti, în cari au ajuns și până de a da altă direcțiune norilor și de a prinde în slujbă fulgerii ceriului, deci se ating cu mâinile lor spurcate de puterile cele înfricoșate a lui Dumnezeu și aduc cu ele pe pămînt pe lângă puțin folos mai multă pagubă și stricăciune, sărăcie multor oameni, adese-ori moartea înfricoșată și spaima înfiorătoare a morții.

Adusu-si-au cu sine cinstirea idolului, cu iubirea cea de mai presus decăt iubirea lui Dumnezeu, iubirea părinților, a fraților și a neamurilor de pretutindenea; pusu-s'au în luptă pentru idolul cela cu popoarele Domnului, temătoare de Dumnezeu, fericite după folosul lucru-

rilor grele, făcute cu binecuvântarea lui Dumnezeu. Dar' »Dumnezeu este judecător drept și D-zeu, ce se mâniă în toată ziua asupra celor nelegiuiți, de nu se căește, El ascute sabia Sa, arcul Seu îl întinde și-l îndreaptă. Și asupra lui îndreaptă armele morții, săgețile sale, pe cari le-a făcut arzătoare. Eată nelegiuitul concepe nedreptatea și umblă îngreunat cu răutatea și naște deșertăciunea. A săpat groapă și a adâncit-o, dară va cădea în groapa ce a făcut-o«. (Psalm VII. 11—16).

Însă Dumnezeu, care lucrează nevăzut întră popoare și care n'a lăsat să peară nici în timpurile cele mai vitrege mult iubitul nostru neam strămoșesc, n'a lăsa să peară nici iubitul nostru popor, scumpa noastră națiune pe lângă toate încercările nepraznice ale contrariilor bisericeii noastre falnice; căci precum a povățuit-o în trecut printre toate valurile mari ale vieții și i-a ajutat a se desfășura din întunerecul neștiinței, de care a fost cuprinsă în sute de ani și înfășurată de nori întunecoși ca și cu un vël prea des, prin care n'a putut să pătrundă lumina adevărului, până ce prin bărbații luminați ai bisericeii i-a dat putere de a frânge velul și a eși din întunecime, luminat fiind de soarele dreptății.

Deci prindeți puteri și cei slabi și fricoși, stați cu bărbație contra năvălirilor și atacurilor, ce ni-se fac în contra bisericeii, limbei și legii strămoșești; cei puțin tari întăriți-vă prin scutul sfintei bisericeii: țaria părinților noștri: zidul de apărare a tezaurului, caracterului nostru național; așezământul educațiunii religioase; residuiul scump neamului nostru românesc!

Veniți dară toți, bătrâni și tineri, bărbați și femei, copii și copile cu toții să punem la altarul cel prea sfânt al lui Dumnezeu jertfele de laudă și preamărire.

Inchinamu-ne ție Doamne, atotputernice Dumnezeu, și ne rugăm Ție a-tot-bunule, să se binecuvintezi sufletele acelor bărbați mari, cari ni-au ținut biserica prin înțelepciunea lor, în decursul timpurilor, până în ziua de astăzi și fă celor-ce au mântuit biserica cu brațele lor tari, cale spre fericirea vecnică întru împărăția Ta, ca să te mărim, laudăm și cinstim de acum și până în veci. Amin!

Augustin Novac.

Predică

la Dumineca a XXVII-a după Rusalii.

„Un om a făcut cină mare și a chemat pe mulți.“
(Luca c. 14. v. 16.)

Iubiți ascultători!

Precum auziți în pilda st. evanghelii de azi, — ați putut înțelege, că în casa unui domn,

a unui om de stare, cu multe zile mai înainte mari pregătiri se vor fi făcut, ca în semnul unei bucurii oare-care să se aranjeze o masă mare, la care mulți chemați să se veselească. Rudenii și prieteni, oameni cu rang și bunăstare vor încununa bogata masă, pentru care nici o oste-neală nu s'a cruțat, ca să fie tuturor spre bucurie și îndestulare. Așa cugeta în sine și așa făcu omul din st. evanghelie de azi. Așa au făcut și alți oameni mai demult și așa fac și în zilele noastre. Dacă cineva e întâmpinat de o bucurie sau așteaptă o zi cu voie bună, arangiază și azi mese întinse, ca un semn de iubire pentru cei chemați și ca un dar sau prinos lui Dzeu pentru bucuria, ce l-a întâmpinat. Și bucuria omului își ajunge culmea când chemații îi ascultă glasul; când iubirea cu care el îi invită întâmpină eară iubire. Dar vai! desamăgire amară e atunci, când chemații nu vreau să vină. Ce simțeminte neplăcute cuprind inima omului?! Ce gânduri sinistre strebat sufletul lui! Oare disprețul ar fi cauza? Au doară invitații sau sumeții, ori eu nu sunt vrednic de primirea lor? își zice omul. Dacă înse nu pot fi astfel de cauze — atunci numai lipsa de simț omenesc și uitare de sine este aceasta, căci altfel de scusă aici nu poate avea loc. Așa ar cugeta tot omul, care s'ar afla în pozițiunea celui din st. evanghelie. Și ce durere pentru el, că tocmai astfel s'a întâmplat; cei chemați la cină nu au vrut să vină.

Eată, ne spune pilda, că: la ceasul cinei trimise sluga sa, să zică celor chemați: veniți că gata sunt toate; dar chemații ca într'un gând încep toți a-se lăpêda. Cel dintâi zise că moșie și-a cumperat și trebuie să o vază, de aceea nu poate veni. Al doilea perechi de boi și a cumperat și trebuie să-i ispitească, de aceea nu poate veni. Ear al treilea zice, că s'a însurat, de aceea își cere ertare. Deci, ce era de făcut acum? Era natural, ca stăpânul să se mânie și să zică slugii sale: »eși curênul la respântiile și ulițile cetății și sêracii și ciungii și orbii și schiopii adă-i aicea.« Și făcându-se așa, dar încă mai fiind loc de nou porunci slugii sale: »eși la drumuri și la ulițe și îndeamnă să între, ca să se umple casa mea, că zic vouă, că nici unul din bărbații cari au fost chemați nu vor gusta cina mea; că mulți sunt chemați eară puțini aleși.«

Așa dară vorbind lămurit și scurt: aceia, pentru cari s'a pregătit cina nu au vrut să vină și trebuiau alții chemați. Acesta e cuprinsul asemnării, dar pe noi ne privește însemnătatea ei. Învățătura mai sublimă, decât cum cuprinde această parabolă, pentru omenime nu este alta, dar folosul îl aflăm în înțelesul ei. Și anume: domnul cinei e Dzeu, ear cina e împărăția ceriului.

Sluga e Dl Cristos și cei chemați sunt oamenii. Așa dară mulți chemați, dar puțini aleși în împărăția lui Dzeu! *Cari sunt cei chemați? Fi-vom oare noi între aceia! dar mai ales cred că voiți a ști: fi-veți și voi între cei aleși?* Eală cu aceste responsuri ve datoresc eu astăzi.

Dar o! ce greu este a răspunde pentru alții. Voi ceti înse în cartea vieții voastre tot ce s'a scris cu faptele credinții și dragostei lui Cristos ca să ve știu deslega întrebările, ce mi-am pus.

Ajută-mi Doamne cu puterea Ta! Voi, Iubiților, să-mi fiți în ajutor cu ascultarea!

I.

Cină mare, ospet bogat, bucurie și veselie fără sfârșit a pregătit Dzeu omului în împărăția ceriurilor. Cu adevărat zice apost. Petru în a II-a epistolă adresată tuturor creștinilor: *»scumpe și mari făgăduințe s'an dăruit noauē, ca prin aceasta să vă faceți părtași dzeștii firii, fugind de stricăciunea poștei cei din lume.»* (II. Petru c. 1. v. 4.) Nu incupe indoială, că cel mai mare dar și mai scump bine, ce a făcut Dzeu omului este chemarea lui în împărăția ceriului. Și oare nu vă prinde mirarea la auzul acestor cuvinte? Nu strebat fiori prin inima ta creștine, când auzi acestea? Cum, tu, care azi ești oase și carne, ear mâne un pumn de cenușă; tu care nu cunoști alt adăpost decât pământul; care pe pământ te-ai născut, din pământ te hrănești și earăși în pământ te prefaci; tu o nimica: locuitor al cerului să fii? Căci precum cântă psalmistul: omul e prav și pulbere pe fața pământului și statul lui o nimica înaintea lui Dzeu. Dar sufletul o schintee a dzeirii este și nemuritor fiind el, cu sufletul ajunge omul în moștenirea ceriului. Cristos, Dl nostru, ne-a adus această făgăduință. El a zis apostolilor și prin ei noave tuturor: *»Și eu vă făgăduesc voave cum mi-a făgăduit mie tatăl meu împărăția, ca să mâncați și să beți la masa mea întru împărăția mea.»* (Luca c. 22 v. 29-30.) O! mărită împărăție este aceea, unde împăratul și stăpânul este Dzeu, ear membri ei sunt legioanele de îngeri: cetele arhanghelilor, heruvimii și serafimii, puterile cerești și stăpâniile și milioanele de suflete ale sfinților și dreptilor. O! frumșeța și dulceața acelei împărății graiul meu nu vi-o poate spune. Atâta numai știu, că acolo nu va fi durere, scârbă și suspinare și viața și fericirea de acolo nu va avea sfârșit, ci va fi vecinică, precum Dzeu este vecinic.

De v'aș pune în asemenare viața de pe pământ cu viața fericirii de veci, nu aș afla cuvinte omenesti să vă exprim deosebirea. Aici o luptă întinsă cu lipsele traiului și suferințele

trupului, — acolo îndestulare și liniște deplină; aici răsboiu cu patimile și ispitele diavolului, acolo pace dulce fără capet; aici groază și frică de vrășmașii trupești și sufletești, acolo mângăere și vieță senină; pe pământ țipete și vaete, necazuri și supărări continue, ear' acolo: bucurie și fericire vecinică. Căci nu vedem noi oare în tot momentul și la tot pasul, ce schimbătoare și nestatornică este viața de aicea?! Nu vedem noi, cum toate în lume se învîrtesc, vin și se duc și se schimbă ca ziua cu noaptea și vara cu earna! Pe când bunurile și mărirea dreptilor după moarte nu schimbă schimbare. Deci cine să nu rîvnească după o astfel de viață, cine ar fi atât de uitat de sine să nu o dorească? Pentru bunurile de pe pământ am văzut că omul nimic nu cruță, ca să le ajungă. Ca să poată câștiga cineva un favor, ce i-se îmbie, oare nu duce daruri, plătește bani și face câte servicii toate. Și jertfește bucuros omul pentru lucruri trecătoare.

Pentru dobândirea unui rang sau a unei dregătorii de pe pământ faci toate; ear' când îți oglindezi în sufletul tău ceriul, cea vecinică împărăție cu atâta mărire și fericire: oare să nu jertfești tot ce ți-se cere, știind bine, că zilele ne sunt aici atât de numărate și după învățătura credinței noastre, cel ce după moarte nu este vrednic de viața cea fericită: munca vecinică îi este locul.

Acum vă întreb, iubiților, oare cugetați voi mult la deșertăciunea lumii acesteia? Și doriți voi serios și din tot sufletul vostru, ca trecând din hotarele lumii acesteia, să ajungeți și voi în acea lume fericită? Dacă doriți aceasta, eu vă asigur, că cu un sfat vă poate ajuta, și acela este: să urmați chemării lui Cristos.

Dar' mi-se pare și deduc din fețele unora, că doresc a ști: oare și pe noi ne chiamă Cristos întru împărăția Sa? Eată întrebarea, la care eu vă răspund cu parabola de azi:

»Un om a făcut cină mare și a chemat pe mulți. Și a trimis pe sluga lui, la ciasul cinii, să zică celor chemați: veniți, că eată, gata sunt toate. Și au început toți într'un chip a se lăpăda. Cel dintâiu a zis: moșie am cumpărat și caută să es să o văd; rogu-te să mă erți. Altul a zis: cincă perechi de boi am cumpărat și voi merge să-i ispitesc, rogu-te să mă erți. Și altul a zis: m'am însurat și pentru aceea nu pot veni.»

Vedeți așa a trimis Dumnezeu în lume pe Fiul Său, ca să cheme pe oameni la cina cea aleasă din împărăția Sa. Cei dintâiu, la cari a fost trimis Iisus era poporul cel ales, neamul lui Israil, precum însuși a zis despre sine: *»nu sunt trimis decât la oile cele perdute ale casei lui Israil»* (Mat. c. 15, v. 24.) Dar' aceștia l'au

respins pe El: unii cu sumeția, la care 'i-au adus averile lumești, alții cu lăcomia câștigului și a traiului bun și al treilea rînd de oameni, amețiți de plăcerile și poftele trupești au nesocolit bunurile cerești. Dar' noi știm, că tocmai aceste păcate au făcut pe cei mai mulți oameni nefericiți.

Sumeția ingerilor răi li-a adus osânda. Lăcomia lui Adam și Evei a pricinuit pierderea raiului și stricăciunea morală a adus peste oameni potopul, din care numai dreptul și curatul Noe a scăpat cu viață, întocmai cum împărăția ceriului cuprinde numai pe oamenii cei sfinți și drepți. Așadară vedeți, fraților, cei dintâiu, cari se lăpădau de împărăția lui Dumnezeu, au fost cărturarii și fariseii ovrești, cei sumeți și lăcomi și cu tot Israilul, iubitor de plăceri trecătoare, cari nu urmară chemării lui Cristos.

Dar' a zis stăpânul slugii sale: »eși curînd la rîspîntiile și ulițele cetății și săracii și ciungii și orbii și schiopii adă-i aicea«. Și făcîndu-se așa și încă mai fiind loc a zis slugii sale: »eși la drumuri și la ulițe și îndeamnă ca să se umple casa mea«. Eată, asemenea slugii, Cristos chiamă la sine pe cei de alte neamuri, el a învățat pe păgâni, ca și pe jidovi, a tămăduit pe bolnavii lor de o potrivă, a ertat păcatele tuturor celor ce-l căutau cu credință și iubire, și a poruncit apostolilor, ca ei să meargă în toată lumea și să vestească Evangelia la toată zidirea.

Așa am ajuns și noi, iubii creștini, să fim chemați la cina cea mare a lui Dumnezeu, chemați prin Evangelie și încorporați în societatea creștinilor, din cari se recrutează drepții și sfinții pentru împărăția cea vecinică.

Nicolae Crășmariu,
paroch.

(Va urma).

CRONICA.

† *Herbert Spencer*, cel mai mare filosof al timpului modern, geniul Angliei și cel mai influent pedagog din toți cei ce au avut vre-o înrîurire asupra educațiunii prin scrierile lor, a murit, admirat de o lume întreagă, jelit de un neam mare, puternic și cult, pentru a străluci pe vecie ca un luceafăr al gândirei omenești.

Născut la 27 Aprilie 1820, fiu de învățator, fiind delicat de constituție, nu a fost silit la învățătură de părintele său, ci a învățat numai ce i-a plăcut. Avînd predilecție pentru matematică, se face inginer-mechanic. Pierzîndu-și postul primit, în urma unei crize de fabrică, se face ziarist și scrie la „Economist“. Spirit clar, rece și pătrunzător, el se devotază studiului, și la 1851 apare prima sa operă filosofică „Statistica socială“.

La 1853 publică „Principii de psihologie“. Ear cu „Sistemul filosofiei sintetice“ își începe seria publicațiunilor sale, cari deschid un drum nou și întemeiază școala evoluționistă în filosofie. O mare înrîurire a avut asupra pedagogiei moderne lucrarea sa „Despre educațiune“, — care se găsește și în traducere românească (Biblioteca pentru toți).

Săvîrșind o muncă uriașă, marele filosof a apus senin, ca un astru, dar razele lui nu vor înceta de a încălzi și lumina mințile omenești.

* *Societatea de lectură „Petru Maior“* a studenților universitari din Budapesta invită la Ședința Festivă ce va aranja Duminecă la 13 Dec. st. n. în sala din etagiul I al hotelului „Archiducele Stefan“ (István főherczeg, Acadamia-utca 1 szám) în memoria mitropolitului Andrei Baron de Șaguna. Începutul la 8 ore seara. Oferte benevole în favorul fondului societății se primesc cu mulțămîtă și se vor cvita pe calea publicații. Program: 1 Deschiderea Ședinței de către președintele societății. 2 Wagner: Ouvertura operei Lohengrin, executată de orchestra societății. 3. Mama la poezii nostri, disertațiune de Horia Petra-Petrescu, stud. în filosofie. 4. Beriot: Fantasie, solo de violină, esec. de Leo Bohățiel, stud. tech., acompaniat la pian de Aurel Iorga, stud. în med. 5. Din copilărie, schițe de Anton Domide stud. la ped. sup. 6. Mozart: Sonata I, solo de cello esec. de Virgil Muntean, stud. în med., acompaniat la pian de Aurel Iorga, stud. în med. 7. Ivanovici: Suvenire de Moscova. vals, esec. de orchestra societății. După producțiune cină comună à la carte.

* *Societatea de lectură „Andrei Șaguna“*, invită la „Ședința publică“ ce se va ținea Sâmbătă, în 29 Noemvre v. 1903 în memoria Marelui Archie-reu Andrei în sala cea mare a „Seminariului Andreian“. Începutul la 7 ore seara. Marinimoasele oferte se vor cvita cu mulțămîtă în ziare. *Programa:* 1. Deschiderea ședinței prin președintele societății. 2. a) „Te chem, o noapte vin!“ de **, b) „Imnul unirii“, melodie de C. Porumbescu, armonisat pentru cor de bărbați de T. Popovici, cântate de corul societății. 3. „Cuvînt ocașional“, rostit de Aurel Oancea, cl. c. III. 4. a) „Cîntecul ciobanului“, mică fantasie românească pentru flaut cu acompaniament de pian, cântat de Victor Murășan, cl. c. II; b) „Baladă“, pentru violină cu acompaniament de pian, de C. Porumbescu, cântată de Octavian Murășan, cl. c. III. 5. „Dama cu camelii“, poezie de H. Leca, declamată de Tit Morariu, cl. c. I. 6. „Ouvertura din Craiu nou“, de C. Porumbescu, executată de orchestra societății. 7. „Știința și credința“, disertațiune de Ilie Beleuță cl. c. III-lea. 8. „Mănăstirea Putna“, baladă de Bolitneanu, musică de I. Vorobchievici, cântată de corul societății. 9. „Nunta în codru“, poezie de G. Coșbuc, declamată de Filon Flucus, ped. c. I-ii. 10. „Potpouriu românec“ de **, executat de orchestra societății.

* *Jefuirea unei biserici.* Parochul Petru Perian din Trestia (tractul Zarand) scrie următoarele: În

comuna gr.-or. Trestia în 21 Nov. v., noaptea, niște oameni răi și fără frica lui D-zeu au spart o fereastră la altar și intrând în biserică au furat: din cele sfinte potirul, discul, steaua, copia, și lingurița, ear' din celelalte odoare de pe prestol două sfeșnice de nichel și luminile din toate sfeșnicile, cum și de la iconostas trei lumini mari, două măsurite și patru ștergere frumoase. După-cum s'a văzut la fața locului, hoții au plănuț să fure mai multe odoare, dar' poate s'au înfricoșat și au fugit lăsând pe prestol pachetate — spre a le lua — Evangelia, Liturgierul, un Ciaslov și o cruce de bronz, ear' jos pe padiment așternut un felon lângă lada cu luminile cele mai mari și lada deschisă spre a lua luminile: tot așa și lada prescuraritei a rămas deschisă și ne luat nimic dintr'nsa. Obiectele furate se descriu spre cunoaștere: a) potirul de nichel sistem vechiu, culoare sură pătată albastru, la o margine a gurei cam turtit — ear' cam la mijloc puțin crepat, dar' reparat; — Steaua asemenea de nichel, cum și discul, ear' copia cu plesele de corn de vită, negru-albastru; b) măsuritele, una roșie-vênătă, alta albă cu inscripțiune în cornuri „donată de Valeria Perian la anul 1893“; c) pe un ștergar este scris „R P.“, adecă Rusalina Perian, care fiind cusute literile, de s'ar și descoase tot s'ar cunoaște locul unde au fost scrise. Dacă dintre cei cari cetesc „Biserica și Școala“ ar observa aceste obiecte cu semnele, — să binevoiască a le confisca.

* *Hymen.* Agnes Cristea și Dr. George Măcelar căsătoriți. — Sibiu, Novembre 1903.

* *Daruri de Crăciun — săracilor nostri.*

La listele despărțământului femeese întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cari circulă în scopul adunării de bani, vestminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului între săracii nostri, au binevoit a mai dăruț: Otilia D. Cosma soție de profesor, 2 cor., cum și mai multe vestminte; Victoria Popovici n. Joandrea, soție de prof., 2 cor., Maria Câmpian n. Simtion, soție de diacon 2 cor., Parascheva I. Marcu, Ema I. Marcu, Elisaveta N Joandrea, fie-care câte 1 cor.; Paraschiva N Apolzan, 60 fil., Romul Joandrea, 50 fil., Raveca Wolff, Elisaveta Biró, Maria Motronea, vęd. Maria Simtion, Maria P. Simtion, Maria D. Mohan, fie-care câte 40 fil., Maria Cărstea, Maria I. Logojan, Maria Jakab, fie-care câte 30 fil., Elena Medrea Paraschiva Tălmăcean, Elena Iacobiț, Maria Vintilă, Elena Arpășan, Maria Stinghe, Maria Lupu, Alexandrina Gabor, vęd. Ana Imbêruș, Maria G. Simtion fie-care câte 20 fileri. Pe când comitetul despărțământului aduce cele mai sincere ale sale mulțămite pentru aceste daruri, îndrăsnește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestminte (haine, albituri, ghete, pălării, rochii, fuste, paltoane etc.) vechi, cari se vor repara și se vor împărți. Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

* *Apel!* În estremețatea românismului, aproape de Tisa, se află comuna *Nereu*. Poporul român de aici

și iubește limba și națiunea. Edificat-am o „Casă națională“, care fală face ori-cărei comune mari. Nisuim și dorim ca această „Casă națională“ să fie locul de unde adevărata lumină să se reverse asupra comunei noastre. Corul vocal bisericesc din modestele sale puteri inaugurează o mică bibliotecă poporală, în localitățile „Casei naționale“. Voința ne este mare și nisuiam spre bine. Intimpinăm lipsuri și ne lipsesc mijloacele de a inaugura biblioteca după a noastră dorință.

În interesul neamului facem un modest apel la toți autorii și editorii români, rugându-i a ne sprigini nisuița noastră, prin donațiuni de cărți.

Marinimoasele donațiuni sunt a se adresa lui Silviu Mezin, dirigentul corului vocal bisericesc în Nyeró, Torontal per N.-Kikinda.

Nereu, la 27 Noemvre v. 1903. În numele corului vocal bisericesc: Ioan Sirbu, Simion Barbu, Damian Isac, Nicolae Cpei.

† *Necrolog.* Moartea a rupt firul unei vieți scumpe, care a produs o adâncă jale și condurere. Luni în 17 Noemvre v. a. e. a răposat în Domnul *Marina Pele* născută Popa, soția vrednicului preot Al. Pele din B.-Lazuri (tractul Vașcoului) după un morbgreu în etate de 41 ani și în al 25-lea an a fericitei sale căsătorii. Răposata era un model de femeie vrednică și sirguincioasă, era o soție nobilă și o mamă bună și tocmai aceste calități i-au câștigat stima și iubirea tuturor celor ce au cunoscut-o. În mormântarea rămășițelor ei pămênțești s'au făcut Mercuri la 19 Noemvre v. a. e., în B.-Lazuri. La înmormântare au luat parte Rev. domn ppresbiter tractual Vasilie Papp împreună cu cinci preoți, apoi numeroase rudeni și cunoscuți. Cuvântarea funebrală a rostit-o zelosul preot Ioan Fofu din Totorenii cu o rară dibăcie. Pe răposata o jelese neconsolabilul ei tată Atanasie Popa preot în Câmpani, soțul Alexandru Pele cu șase orfani, surorile și rudeniile sale. — Fie-i țărina ușoară și să repauseze în pace!

* „*Cântări-discursuri și orații pentru steauă*“ întocmite pentru societățile de școlari, cari umblă cu steaua în sărbătorile Nașterii Domnului nostru Iisus Cristos de *Petru Colțeu* învățator. Au apărut și se află de vinzară la numitul învățator în *Dumbrăvița* u. p. *Berzova* (Aradm.) Prețul broșurat 20 fil Vinzătorilor răoat.

* *Mulțumită publică.* Comitetul parochial din Șeghiște aduce adâncă mulțumită fruntașilor dela institutul „Albina“ pentru frumosul dar de 50 cor., făcut în favorul școlii și respective a copiilor săraci dela școala din loc. — Pentru comitetul parochial: Moise Popoviciu preot.

* *România Musicală*, revista de artă și literatură, cea mai veche dintre toate publicațiunile periodice artistice, are deja XIV ani de existență neîntreruptă și de luptă aprigă pentru propășirea muzicii în țară.

Director Constantin M. Cordoneanu; redactor-șef Iuliu I. Roșca. Apare de două ori pe lună. Redacția și Administrația în București, str. Olteni No. 46.

Abonamentul simplu pe an, 12 lei, iar cu premii în valoare de 20 lei, pe an 22 lei. Pentru preoți rurali și învățători, lei 8 fără premii și 18 cu premii, pe an. No. 19 de la 15 Novembre, a apărut cu următorul sumar bogat, instructiv și variat:

Teatrul în timpul zilei. — Cronica musicală: Concertul D-lui R. de Herter, de Gog-giu; Concertul tenorului Bonci, de Pepe și Babac; Concertele lui Florizel de Reuter, de Emp. — Cronica teatrală: Teatrul Național, de Rola; Opera, de Refa. — Corespondențe: Leipzig, In jurul unui anunț. Moravuri germane, de Geni; New-York: Concertul Adelinei Pati. Alte concerte de senzație. Stagiunea de operă, D-I de Berendey, de Al Reiss. — Știri scurte: Din străinătate; Din țară.

* **Mulțămită publică.** Comitetul parochial Șeghiște aduce și pe aceasta cale sincere mulțămite institutului de credit și economii „Bihoreana” pentru frumosul ajutor de 25 de cor. dăruit în scopul procurării de recușite pentru școlari. Șeghiște, 1903. Noemvre 30. Comitetul parochial.

* **Bibliografie.** Sectă nazareană (a pocăiților) este o plagă pe biserica noastră. Combaterea și înfrângerea acestei secte este un lucru greu atât pentru mulțimea învățăturilor ei eretice, cât și pentru încăpăținarea, cu care Nazarenii țin la aceste învățături întemeiate pe te miri ce citate fals scoase și rău interpretate din s. Scriptură. O ușurare în privința aceasta oferă broșura: „Dispute cu Nazarenii, II” In această broșură, apărută în editura noastră, se combat învățăturile nazarene Despre Botez, învățături, cari atât din punct de vedere teoretic cât și practic sunt cele mai admenitoare pentru poporul de rând.

Cartea constă din 4^{1/2} coale de tipar fin, și vinde exemplarul numai cu 10 cruceri (+ portul postal) și în cât comunele bisericesti ar cumpăra mai multe exemplare spre împărțire între credincioși — chiar și mai ieftin.

Tot în stabilimentul nostru se poate căpeta broșura: „Între Nazareni” Aceasta broșură espune pe scurt învățăturile de credință și morală ale nazarenilor, organizarea, disciplina și cultul lor, imputările, ce le fac Nazarenii bisericii noastre; decursul unei „adunări” nazarene și pericolul, la care sunt espuși nazarenii din punct de vedere național. Prețul unui exemplar 10 cr. Tipografia și Librăria diecesană în Caransebeș.

La administrația tipografiei diecesane se află spre vânzare pe lângă Liturgiile, Molitvelnice, Octoice, Ciasloave, Acaftiste, Statutul-Organic și »Regulamentul pentru parochii» cu prețul de 20 fil., plus portul postal.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. clasele inferioară din comuna Cernetez (protopresbiteratul Timișorii) se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) în bani gata 400 cor.; 2) 25 chible grâu; 3) 3 (trei) orgii de lemne pentru învățător, ear pentru sala de învățământ se va îngriji parochia; 4) folosirea unui estravilan de 1/2 jugher; 5) cvartir și grădină; 6) pentru scripturistica 6 cor.; 7) pentru conferință 6 cor.; 8) deja inmormentări unde va fi poftit 1 cor.

Alegendul învățător nu poate reflecta la adausul cvinevenal înainte de implinirea alor einci ani de serviciu în acesta parochie. Anii de serviciu din altă parochie nu se vor lua în considerare.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă de lege. Preferiți vor fi cei apti în conducerea corului. Alesul va avé să provadă strana stângă ca cantor fără altă remunerațiune.

Recurselē adresate comitetului parochial sunt a se așterne P. On. Domn Dr. Traian Putici ppresbiter în Timișora (Temesvár-Gyárváros), ear recurenții vor avé să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sêrbătoare în sf. biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial gr. or. rom. din Cerneteaz, ținută la 23 Noemvre v. 1903.

Comitetul parochial.
Cu consensul protopresb.: Dr. TR. PUTICI, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parochiei de cl III. Hodiș, se escrie de nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia eficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1.) Usufractul alor 30 jug. cat. de pământ estravilan și dreptul de pășune pentru 16 capete, eventual rescumpărarea pășunatului cu 64 cor.; 2.) Birul câte una măsură de cucuruz dela circa 105 case; 3) și 1/2 mēs dela circa 25 de case; stolele în datinate: 4.) Dela mort mic 2 cor, mort mare 8 cor. cu liturgie 12 cor., dela botez 1 cor., alte servicii 40-80 fil Intregirea venitelor dela stat, până la 800 cor., suma stabilită de 533 cor. 02 fil.; 5.) Casa parochială cu intravilan.

Dările le-va suporta cel ales.

Recurenți sunt poftiți, ca recurselē instruite cu documentele prescrise, adresate comitetului parochial din Hodiș să le susștearnă oficiului protopopesc din Buteni (Arad Butyin) având a se presenta în sf. biserică de acolo, spre a-și arēta desteritatea în cele bisericesti.

Se observă, că cel ales va avea să provadă catechisarea la elevii gr. or., deobligați a cerceta școala cotidiană și de repetiție, cari cercetează școalele din comună, fără privire la caracterul școalei și fără a aștepta remunerațiune pentru catechisare, dela parochie ori diecesă.

Hodiș, la 26 Noemvre 1903.

Comitetul parochial.
In conșelegere cu: IOAN GEORGIA, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de clasa a III-a din Voivozi — cu filia Cuzap, protopresbiteratul Orășii-Mari, se escrie concurs, cu termin de alegere pe 28 Decemvre, v. 1903.

Emolumentele sunt; A) Din comuna matră Voivozi: 1. Dela 76 numere de case câte o măsură de cucuruz în boabe; 2. 5 jughere pământ arător; 3. Stolele usuate după calculul mediu alor 5 ani din urmă; 4. 3 orgii de lemne; 5. Casa parochială.

B) Din filia Cuzap: 6. Dela 20 numere de case câte 6 măsuri cucuruz în boabe; 7. 32 jughere pământ arător; 8. Stolele usuate după calculul mediu alor 5 ani din urmă; 9. 3 orgii de lemne; 10. Casa parochială cu intravilanul,

Acesta venite împreună cu întregirea stabilită din parte Înaltului Guvern, pentru candidații fără 8 clase în sumă de 310 cor. 64 fil., asigură un venit de cel puțin 800 cor.

Afară de acestea fiitorul preot are drept a ține pe pășunea comunală câte vite va avea.

Contribuțiunea după pământurile parohiale are să-o solvească alegândul preot.

Cu privire la stole, se notează: că dela botez îi compete preotului 1 cor., dela înmormântare mare 6—10 cor., dela înmormântare mica 2 cor., dela cununii cu vestiri cu tot 6 cor.

Se observă, că alegândul preot are să pro vadă catechisările la toți școlarii de obligați a frecvența școala cotidiană și de repetiție dela toate școalele aflătoare în parochii, fără privire la caracterul acestora, și fără a aștepta remunerațiune pentru acelea catechisări dela comuna bisericească ori dela diecesă.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie sunt poțitiți a-și așterne recursele provăzute cu documentele recerute pentru parochii de clasa III-a și adresate comitetului parochial din Voivzi-Cuzap, să-le subștearnă subsemnatului protopop în Oradea-Mare până în 25 Dec. v. având recurenții până la alegere a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sfânta biserică din Voivozi și Cuzap, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, protopop.

—□—

2—3

Devenind vacantă parochia de clasa prima din Zărând, protopresbiteratul Ienopolei, se eserie concurs cu termin de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Beneficiul anual se compune: 1. Folosirea unei sesiuni de pământ; 2. 800 Cor. în bani gata din cassa culturală solvinzi în rate trei lunare ca răscumpărare de bir și stole reduse; 3. Întregirea stabilită și asig-nată din partea înaltului guvern; 4. Intravilan parochial, toate aceste asigură un venit curat de cel puțin 1600 cor.

Recurenții vor avea a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din loc, cu observarea §-ui 18 din Regulamentul pentru parochii spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, în cântări și în oratorie și în termin legal a-și substerne recursele pe calea P. O. oficiu pbiteral.

Dat din ședința comitetului parochial din Zărând țintă la 8 Sept. v. 1903.

Aurel Iancu,

paroch președ. comit. par.

Lazar Oprean

not. adh.

Cu știrea mea

Constantin Gurban

protopresbiter tractual.

—□—

3—3

Comunicația cu motorul:

Dela Arad		Arad — St.-Ana — Chișineu — Chitighaz			Spre Arad		
Mersul Motorului	Tren mixt	Stațiuni			Tren mixt	Mersul Motorului	
320	322	314			31	321	323
dimin. 6 ¹⁰	d. am. 12 ³⁵	seara —	pleacă		sosește	dimin. 9 ¹⁵	d. am. 3 ³⁰
†6 ³¹	†1:55	—	↑	Arad	↑	—	9 ²⁸
6 ³⁹	1 ⁰³	—	↑	Ôtvenes	↑	—	9 ³⁹
7 ³	1 ²⁴	6 ¹⁰	↑	Zimand	↑	—	9 ³⁹
†7 ²¹	†1 ³³	†6 ¹⁹	↑	St.-Ana	↑	7 ⁰⁵	†9 ⁴⁹
7 ³⁶	1 ⁴⁹	6 ³⁶	↑	Fazekas-V.	↑	†6 ⁵⁶	10 ⁰¹
†7 ⁵⁰	†2 ⁰⁴	†6 ⁵³	↑	Simand	↑	6 ⁴¹	10 ²⁰
8 ⁰⁴	2 ¹⁸	7 ¹²	↑	Nădab	↑	†6 ²⁶	†10 ²⁷
8 ¹⁵	2 ³¹	7 ²⁶	↑	Kișin.-Erd.	↑	6 ³⁹	10 ⁴³
8 ²⁶	2 ⁴²	7 ⁴⁰	↑	Socodor	↑	5 ⁵⁷	†10 ⁵⁹
†8 ³⁵	†2 ⁵²	1 ⁵³	↓	Siclău	↓	5 ⁴⁶	11 ¹⁰
8 ⁴⁵	3 ⁰²	8 ¹⁴	↓	Otlaca	↓	5 ³⁶	11 ³¹
8 ⁵⁶	3 ¹³	8 ²⁸	sosește	Aletea	↓	5 ²⁶	†11 ³⁹
			↓	Chitichaz	pleacă	5 ¹³	12 ⁰⁰
						dimin.	la am.
							seara

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința On. d-ni preoți și învățători precum și întreg On. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsărit pentru sfintele noastre biserici creștinești etc. d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Uși, Răpizi, Cadre, etc.,

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc Planuri după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea On. public asupra impregiurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măsatri români să se înfrumșețeze.

Rog bunăvoința în special a Onor. oficii și comitete parohiale.

Cu tot respectul semnez

IOSIM IULIU BOSIOC,
sculptor în Berliște, poșta Jâm (Banat).

Promovat cu distincție de școala de sculptură

și apărare în nevoi, oropsitului său neam, pe care mult l-a iubit.

Și dacă toată suflarea română ortodoxă prăznuiește aniversarea mutării la cele eterne a strălucitului prelat, cu recunoștință își ridică ea gândirea și duhul la cel mutat dela noi, pe care îl prăznuim, ca pe un neasemănat apostol al neamului nostru.

Numai neamurile vrednice de viață știu să se închine oamenilor lor mari; să-l prăznuim și noi și să nu-l uităm în rugăciunile noastre, pe marele Andrei, căci pentru neamul nostru providențial a fost el, om trimis dela Dumnezeu.

Predică

la Dumineca a XXVIII-a după Rusalii.

(Urmare și fine).

II.

Dar »mulți sunt chemați, eară puțini aleși.«

Mulți pomi sunt într'o grădină nobilă, dar nu toți aduc roade spre bucuria grădinarului. Tocmai astfel sunt creștinii. Toți sunt chemați să urmeze lui Cristos, dar nu toți țin calea. Cei mai mulți rătăcesc din negrije, alții din lenevire alții nu voiesc să se obosească sau se lasă amăgiți de cărările cele mai scurte ale plăcerilor trupești, cari îi țin legați de pământ. Calea lui Cristos, iubitorilor, este cale lungă împreună cu ostenele și cu multe jertfe; dar fericit e, celce o percurge. Săracii, ciungii, orbii și schiopii fură aleșii, cari au mâncat cina stăpânului. Deci și în împărăția lui Dzeu nu cei mândri și lacomi și desfrânați vor ajunge, ci aceia, cari vor fi milostivi către săraci, cari vor fi blânzi și umiliți către toți, cari nu vor vătéma pe Dzeu și pe aproapele, cari vor avea conștiința curată de gânduri și fapte rele, cari bucuros sufer chinuri și suferințe pentru Cristos — și tot binele de pe pământ îl vor jertfi în schimbul fericirii de veci. A acestora plată multă va fi la ceruri.

În legătură cu acestea, să vă spun mai apriat, ce cere Cristos dela cei chemați, ca să fie aleșii lui.

Odinioară chemând Mântuitorul la sine pe învățaceii săi și popor mult, i-a învățat zicând: »Celce vrea să viadă după mine să se lapede de sine, și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie; că cine vrea să-și mântuească sufletul său perdelva; eară celce-și perde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui.« (Marcu

c. 8. v. 34—35.) Să examinăm aceste cuvinte. Din cele de mai nainte ați înțeles, că noi suntem ostașii lui Cristos și luptăm pentru scopul cel mare, de a-ne face membri ai împărăției cerești. Dar vedeți ce se cere dela omul creștin pentru acel scop? Lăpădarea de sine. Ceeace înseamnă cu alte cuvinte: declararea unui război în contra noastră, din care, partea sufletească să fie învingătoare. Deci poftele trupului să se supună virtuților sufletului. Locul faptelor rele să îl ocupe faptele cele bune. În locul sgarceniei să stăpânească mila; în locul lăcomiei facerea de bine; în locul sumeției să fie smerenia, în locul răsunării uitarea greșelilor. Nu nedreptăți pe nimeni, nu fura; nu vă adunați comoare pe pământ, care e trecătoare, ci vă adunați comoară de fapte bune în cer. Și ca să fii deplin pe lângă aceasta, dacă ți-se cere: pentru legea ta să-ți dai chiar și viața, întocmai cum soldatul se jertfește în război pentru patria sa, căci eată, în aceasta stă crucea, cu care urmezi lui Cristos.

De multe ori pentru lege se cer jertfe de bani și ostenele, de multe ori suferințe și împilări dela dușmanii bisericii. Deci în astfel de strimtorări, cel-ce preferă mai mult viața trecătoare, căruia îi sunt mai dulci plăcerile lumesti decât legea lui Cristos, credința în care s'a botezat, acela nu este vrednic de împărăția lui Dzeu. Da, așa se face omul vinovatul sortii sale.

Isav, fiul lui Isac, venind odată flămând acasă, pentru stempărarea foamei sale, seversește o nebunie mare. Pentru o nimica așa zicând, pentru un blid de linte, ce-i îmbie fratele său Iacob, el vinde un bine mare, jertfește dreptul de întâia naștere, în puterea căruia avea să devină stăpân în casa părintească. Dar, durere, numai mai târziu și-a cunoscut greșala, pentru care multă vreme s'a căit, tânguindu-se cu amar. Vedeți, ca Isav face tot creștinul, care numai foamea trupului o simțește ear lipsa sufletului nu vrea să o cunoască, nebătând-și nici pe o clipă capul cu grija lunei cei viitoare. Dar, vai! mă credeți, iubitorilor, veni-va și pentru creștin vremea cea amară de plângere și tânguire; dar, înzadar, nu va fi atunci cine să-i ajute, dacă nu se ajută el acum. Și vă închipuiți, vă rog, deosebirea între foamea lui Isav cea trecătoare și între setea cea fără sfârșit a bogatului nemilostiv din st. evanghelie. Foamea lui Isav putea să dureze câteva ore, cel mult o zi; dacă nu avea ce mânca azi putea mânca mâne; ear setea bogatului din munca iadului îl muncește în veci. Ce torturătoare poate fi aceea, vă puteți închipui, când învaluiți în flacări, poftea pe Lazar cet drept, ca cu degetul să-i aducă un picur de apă să-i stimpere setea. O! ce dorință cu neputință de împlinit. Dar judecați acum, ce

și este o avere părintească, care o perde Isav cu ușorință, pe lângă o fericire vecinică, care ți-se îmbie ție, creștine. Și cu cât mai mare este ușurătatea ta, cugetă-te bine, când gândul îți stă numai la dulcelele pământești și toată silința îți dai să-ți stêmperi poftele trupesti și cu dispreț te lapezi de bunurile cerești. Vedeți, în chipul acesta nu veți împlini voia lui D-zeu, care v'a chemat în împărăția sa.

Dar să fie oare lucru cu neputință împlinirea voii lui D-zeu? Aceasta nu se poate zice. 7 frați Macavei și mama lor abziseră de lume și de viața de aici și preferară torturi și chinuri neasemănate dela tiranul Antioch, ca în schimb să dobândească viață în cer. Ce e mai duioasă ca o mamă și totuși mama lor îi încuraja, ca mai bine să moară pentru lege, decât să trăească pe pământ fără speranță în cer. (II. Macav. c. 7.) Și Daniil, prorocul, mai bucuros primește, ca Darius, imperatul cel păgân, să-l arunce pradă în groapa leilor flămânzi, decât să-și lapede lea și să se lipsească de nădejdea resplătirii în lumea creștină ca cei mai mulți sfinți și drepti pe cari îi pomenește biserica noastră. Dacă aceste fapte alese, pe cari dreptii lui D-zeu pentru că mântuirea sufletului lor le-a cerut cu drag le-au sevêrsit, ear pe voi iubitorilor, vă fac nesimțitori: ce veți zice, dacă voi arêta acum, că cei mai mulți dintre noi nu împlinesc nici cele mai mici și ușoare cerințe ale legii?

Când o fac aceasta, voiesc să vă potolesc și nedumerirea, care trebuie să vă stăpânească în acest moment; să vă arăt: fi-veți oare și voi între aleșii lui D-zeu după moarte, ori doară, ferească-vă Cristos, să nu vă numărați cu cei osândiți? Dar spre acest scop, las să vorbească faptele.

Nu mi sa dat puterea să cunosc cugetele oamenilor, aceasta o știe numai bunul D-zeu; nici nu sunt pretutindenea, ca să văd faptele fie-căruia. Prin urmare: nu vă pot judeca ca pe oameni, dar ca creștini vă cunosc din destul și știu purtarea voastră. Vedeți, fiilor, ca toți oamenii din lume avem și noi biserică, -și ca membri ai bisericii lui Cristos după cuvintele Ap. Pavel: trebuie să fim *»plinirea celui ce plinește toate întru toate«* (Efes. c. 1 v. 22—23.) Cu alte cuvinte, avem și noi să facem cecace Cristos a făcut și ce ne-a poruncit pentru biserică. El însuși a mers la biserică, căci din biserică grăește El mamei Sale: *»Au n'afi știut că întru cele ce sunt ale Tatălui meu, se cadz mie să fim.«* (Luca cap. 2. v. 49.) Biserica dară cu drept cuvânt se numește casa lui D-zeu, căci aici se adună oamenii să vorbească cu D-zeu în rugăciune, aici vine omul să se întărească în credința, aici capătă îndemn spre sevîrșirea faptelor bune, aici se curăță creștinul de păcate,

desbrăcându-se de haina întinată a acestei lumi pline de patimi. Cu acest scop a poruncit D-zeu lui Solomon să-i zidească biserică (III. Imp. c. 5. v. 5.) și spre acest scop rânduiri apostolii adunările creștinești la început, unde atâta lume se aduna, încât pe la ulițe ședeau necuprinzându-i locurile în care erau. Multă rêvnă era în creștinii cei de demult către biserică. La noi înse toată rêvna a încetat. Azi, eată, pe degete vă numer pe voi, cari urmați chemării lui Cristos. Și de ce atâta napăsare? Nu e asta zi de odihnă, sfințită lui D-zeu? Ori doară să nu fi auzit creștinii clopotul, care îi chiamă la adunare, vestindu-le, că slujba, care o datorim lui D-zeu s'a început? Dar nimic nu-i va scusa pe creștinii noștri. Vedeți cum se fac nevrednici de împărăția lui D-zeu, căci dacă nu ascultă de glasul bisericii, de cine ascultă? Și dacă-i întrebați cu ce își scusă neglijința? Negreșit, si ei vor răspunde, ca cei din pilfia evangheliei: unul va zice, că și-a cumpărat pământ și merge să-l vadă; altul va zice, că acum merge la tîrg să-și cumpere câte de toate; al treilea are pofță să-și petreacă în plăceri și desfătări, și toate acestea le fac în timpul destinat spre scopul cel mai înalt, când D-zeu stă cu noi de vorbă și cu dragoste de părinte ne chiamă la cina sa cea scumpă, din care tot cel-ce va gusta nu va flămânzi și însetoșa nici odată. Vedeți, iubitorilor, cât de puțini oameni se aleg a fi vrednici membri ai bisericii. Dar, ce zic vrednici? când nu mi-am dat seamă încă cu voi cei de față. Vă laud curățenia din afară, iubitorilor, că văd prezentându-vă în casa lui D-zeu în haine de sêrbătoare. Dar aceasta o faceți și când mergeți la ospete și la alte adunări. Înaintea lui D-zeu se cere însă mai ales curățenia cea din lăuntru a sufletului. O! de ar fi hainele voastre oglinda sufletului, ce mângaiat aș fi. Dar sunt convins, că nu este așa. Aici nu vin toți curați, de gândurile lumesti. Da, sunt convins că nu, căci doară însumi am auzit, cum unii batjocuresc pe eei-ce din cauza sêrăciei nu vin cu haine mai bune la biserică. Eată cum lăsarăți nespelată o pată din lăuntru vostru la intrarea în biserică. Și câte pete de acestea vă nutrește gândul. Zici, ca fariseul: *»Doamne, mulțămescu-ți, că nu sunt ca ceilalți oameni jefuitori . . . sau ca acest vameș.«* (Luca c. 18, v. 11.) Când preotul vă strigă: *»Sus să avem inimile«* ca să fim cu gândul la D-zeu, cei mai mulți gândesc la ocupațiunile d'acasă, sau și mai rău fac unii, că în loc să asculte st. slujbă și să se roage ca vameșul: *»Dzeule milostiv fi mie păcătoșului,«* ei vorbesc și povestesc în biserică; doară ei nu știu, că aici trebuie să se poarte cu cuvîntă, că stau în fața lui D-zeu, a imperatului împărăților. Și rugăciunea unora este numai părută, buzele lor nu spun simțemintele inimii.